

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Mäenpää, Pasi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Narkissos kaupungissa : Tutkimus kuluttaja-kaupunkilaisesta ja julkisesta tilasta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Väitöskirja		Aika-Datum-Month and year 2005-04-29	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 105 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimus tarkastelee kuluttamisen, kaupunkikulttuurin ja julkisen tilan yhteyksiä. Se muodostuu modernin kaupungin vuorovaikutuksen teoretisoinnista, kolmesta empiirisestä tapaustutkimuksesta, soveltavasta osuudesta sekä syventävästä ja yleistävästä loppukeskustelusta. Tutkimuksen kohde on Helsinki, erityisesti sen keskusta ja kaupalliset tilat. Tutkimus yhdistää sekä teoreettisesti että empiirisesti kulutussosiologiaa ja kaupunkisosiologiaa sekä monitieteistä kaupunkitutkimusta (urban studies). Se käsittelee kuluttamisen yleistynyttä kaupunkikäytäntöä, josta on tullut kaupungin näkyvin piirre. Tutkimus kontekstualisoi ja tilallistaa kuluttamisen kulttuurisen ilmiön lähestymällä sitä julkista kaupunkitilaa määräävänä toiminnallisuutena.</p> <p>Teoreettisesti tutkimus pohjaa lähinnä Georg Simmelin, Erving Goffmanin, Richard Sennettin, Marshall Bermanin, Colin Campbellin ja Roger Caillois'n käsitteellistykseen kaupunkilaisten vuorovaikutuksesta modernissa julkisessa tilassa, jota kutsun kaupunkijulkisuudeksi. Kaupunki julkisena esiintymisen paikkana, theatrum mundina on yksi kaupunkitutkimuksen perusajatuksista. Tämän ja aineistojen avulla osoitan, että myös pelin tai leikin sosiaaliseen muotoon liittyvä sattumanvaraisuus ja jäljittely ovat kaupunkikulttuurin peruselementtejä.</p> <p>Kuluttaminen mielihyvähakuisena shoppailuna on kiertelyä ja katselua sekä haaveilua ja tavaroiden mentaalista tunnustelua ja sovittelua ennen ostamista. Yleistyneenä kaupunkikäytäntönä myös se muodostaa autonomisen ja itsetarkoituksellisen pelin tai leikin, jonka mahdollistaa julkisen tilan sosiaalinen järjestys anonyymien ihmisten välisenä katseenvaraisena ja välttämiskäyttämiseen perustuvana vuorovaikutuksena. Johdan empiiristen aineistojen kautta ennakoimattoman ennakoinnin ja mimeettisen itsesuhteen käsitteet, joita sovellan aineistoihin edelleen.</p> <p>Kulutuskeseisen kaupunkikulttuurin perusluonne kiinnittyy mimeettiseen itsesuhteeseen eli tapaan, jolla toisilleen tuntemattomat yksilöt heijastavat oman ihannekuvansa kaupunkijulkisuudessa ja avautuvat uusille tavoille esittää itseä itselleen. Goffmanin perusajatus yhteiskunnasta "itsen dramatisoisena" ja "mielikuvien hallintana" kääntyvät kulutuskulttuurissa sisäänpäin mimeettiseksi itsesuhteeksi. Tämän pohjalta esitän teorian modernista kulutuksesta, joka selittää sen kyltymättömyyden ja laajenemisen. Analysoin ja kritisoin nykykaupungin tilallista järjestystä ja tilan tuotantoa.</p> <p>Lopuksi syvennän urbaanin leikin teoriaa ja laajennan sen soveltamista yleisiin kaupunkikulttuuriin ja nykyajan piirteisiin osoittamalla yhteyksiä ja vaikutussuhteita esimerkiksi arkkitehtuuriin, nuorisokulttuuriin ja teknologian kehitykseen. Kuluttamisessa toteutuva yksilön uusintuminen ja kaupunkijulkisuus muodostavat nyky-yhteiskunnalle perustavan vaihtosuhteen.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>kaupungit kaupunkikeskustat kaupunkisosiologia kaupunkikulttuuri kulutus shoppailu julkisuus julkiset rakennukset Helsinki pelit leikki kaupunkisuunnittelu arkkitehtuuri kaupunkipolitiikka kaupungistuminen etnografia yksilöllisyys yhteisöllisyys kaupunkikuva kaupunkimatkailu myymälät kauppatavat kauppa arkkielämä</p>			

elämäntapa

tila

paikka

esittäminen

matkapuhelimet

tietoverkot

tietoyhteiskunta

nuoret

teknologia

kaupunkikulttuuri - Suomi – 1980-luku

Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited

Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information